

Kommentarer till de nya stadgeskrivningarna inför årsmötet 2024

1. Hur vi röstar om stadgarna på årsmötet

Röstningen om de nya stadgarna kommer att ske i två steg såsom det beskrivs nedan. För information om syftet med att stadgarna ändras, se rubrik 3.

I det första steget röstar vi om samtliga paragrafer, bortsett från paragraf 3.2 samt paragraf 5.1. Stadgarna antogs vid första tillfället på förra årsmötet. Det har alltså redan röstats om dem en gång. I denna omgång krävs två tredjedelars majoritet. Om årsmötet säger ja börjar stadgarna gälla.

I det andra steget röstar vi om paragraf 3.2 och paragraf 5.1. I denna omgång krävs enkel majoritet. Om årsmötet säger ja krävs ett extrainsatt årsmöte som säger ja med två tredjedelars majoritet. Det extra årsmötet kommer att hållas digitalt tidigast om tre månader efter årsmötet. Först därefter kommer dessa paragrafer att gälla.

I det andra steget röstar vi också om korrektur av stadgarna såsom det beskrivs nedan. För dessa semantiska ändringar gäller samma förfarande som för paragraf 3.2 och paragraf 5.1. Även de kommer alltså att behöva tas i en andra läsning på ett extrainsatt årsmöte hösten 2024.

2. Varför delas röstningen upp i två steg?

På årsmötet 2023 antogs nya stadgeskrivningar för Författarcentrum Riks. För att ändra föreningens stadgar krävs två på varandra följande årsmöten, varav ett ordinarie. Mellan årsmötena skall minst tre månader förflyta. På det sist hållna årsmötet krävs minst två tredjedelars majoritet för godkännande (§20 i nuvarande stadgar. Del 1§8 i de nya stadgarna).

För att de nya stadgarna ska gälla måste de alltså antas i en andra läsning (röstning) med två tredjedelars majoritet på årsmötet 2024.

Författarcentrum Riks uppmanar årsmötet att bekräfta de på 2023 årsmöte antagna stadgarna, bortsett från §3.2 samt §5.1

§3.2 samt §5.1 vill Riks styrelse i det andra steget av röstningen istället ersätta med följande paragrafer:

§3.2 Författare eller översättare som offentligen dokumenterat sig som litterär yrkesutövare endast med en bok av konstnärligt värde, men därutöver kan uppvisa övrig litterär verksamhet av övertygande kvalitet kan i undantagsfall och efter granskning väljas in som medlemmar.

§5.1 Frågor om inval av ny medlem avgörs av det regionala författarcentrum den sökande vill tillhöra. Dock biträdes den regionala styrelsen i sådana ärenden av en invalsnämnd med representanter från alla fyra regionala författarcentrum. Invalsnämnden inrättas och administreras av Författarcentrum Riks (se del 2 §9).

Paragrafernas formuleringar har tagits fram och diskuterats i en arbetsgrupp med representanter från samtliga regioner. Magnus Ljunggren (öst), Hanna Jedvik (väst), Elin Grelsson (norr), Karin Salmson (syd) samt Riks ordförande Martin Engberg. Formuleringarna antogs av Riks styrelse på ett styrelsemöte 31 januari 2024.

2.1 Varför föreslås §3.2 och §5.1 att formuleras på ett annat sätt än på årsmötet 2023?

Båda dessa paragrafer innebär en förändring av en grundläggande aspekt av Författarcentrum, nämligen hur vi väljer in nya medlemmar. Författarcentrum Riks ansåg därför att det var viktigt att inte hasta fram en förändring som det inte fanns tillräcklig enighet om. En del regioner ville ha ett centralt inval, andra inte.

Såsom 2023 års förslag på hur paragraf 5.1 formuleras ges hela mandatet att välja in medlemmar till Författarcentrum Riks. I praktiken innebär det tre saker.

- 1) En förening (Riks) beslutar vilka medlemmar fyra andra föreningar ska ha (regionerna).
- 2) Regionerna måste ändra sina stadgar innan ett centralt inval kan inrättas. Det kräver två på varandra följande årsmöten i alla regioner, varav ett ordinarie.
- 3) Regionerna lämnar över sitt självbestämmande i en avgörande fråga.

Författarcentrum Riks styrelse ägnade stora delar av 2023 åt att diskutera vad det centrala invalet skulle innebära för regionernas självbestämmande, samt hur det skulle fungera i praktiken.

En utredning gjordes över konsekvenserna av ett centralt inval och där olika alternativ togs fram. Konsensus nåddes att gå vidare med ett förslag som innebär att ett centralt inval inrättas med representanter från samtliga regioner och att detta ska administreras av Riks, men där det formella beslutet om invalet fattas av regionerna.

Det främsta skälet till att göra på det sättet är att regionerna behåller den självständighet de annars skulle ha frånsagt sig över invalet av nya medlemmar.

I praktiken innebär det att regionerna inte behöver ändra sina stadgar.

Det innebär också att om ett framtida årsmöte trots allt vill inrätta det centrala invalet så att också det formella beslutet ligger hos Riks har regionerna tid på sig att förbereda sina stadgar för det. Vi riskerar inte att hamna i flera års limbo där det är oklart vart den som vill bli medlem i någon av regionerna ska vända sig.

I praktiken innebär det också att ett centralt inval kan inrättas direkt efter ett extrainsatt årsmöte i höst – förutsatt att förslaget då godtas en andra gång med två tredjedelars majoritet.

När det gäller §3.2 ersätter den debutantmedlemskapet. Formuleringen speglar hur det redan idag fungerar i två av regionerna: det går att bli medlem även efter bara en publicerad bok, ifall du på annat sätt kan visa att du är litterärt verksam i professionell mening.

Det speglar också motsvarande formuleringar för medlemskap i Författarförbundet.

Den som antas på dessa grunder får – till skillnad mot den som har ett debutantmedlemskap – ett fullvärdigt medlemskap.

Det här innebär inte att de som idag är debutantmedlemmar upphör att vara medlemmar. Däremot att den formen av medlemskap fasas ut.

Hur det centrala invalet ska organiseras i närmare detalj – från praktiska aspekter till vägledande kriterier för invalsnämnden – finns formulerat i ett dokument som ägs av Författarcentrum Riks.

Författarcentrum Riks ansvarar för detta dokument. Ska dokumentet ändras sker det genom röstning på ett styrelsemöte i Riks där samtliga regioner är representerade.

Nämnda dokument är att betrakta som ett avtal mellan regionerna och Riks och förväntas att följas såsom ett sådant.

3. Bakgrund till att stadgarna ändras

De stadgar som antogs på årsmötet 2023 togs fram av en grupp av representanter från FC:s fyra regioner och Riks dåvarande ordförande, Oline Stig. Syftet var att förnya och förbättra stadgarna. Ett underlag för ändringarna var den organisationsutredning som gjordes 2021 och som ledde fram till ett antal förslag som klubbades av Riks styrelse i oktober 2022.

De tre viktigaste förändringarna av stadgarna är:

- 1) En central invals nämnd ska inrättas med representanter från alla regioner. Syftet med det centrala invalet är att öka jämlikheten mellan regionerna – det ska inte vara lättare eller svårare att bli medlem i någon region. Alla ansökningar ska behandlas lika, oavsett vilken region den sökande vill bli medlem i.
- 2) Regionernas ställning som självständiga föreningar består, men Författarcentrum Riks roll och uppdrag som stödjande resurs gentemot regionerna, till exempel rörande arbetsrättsliga frågor och gemensamma intressen, tydliggörs och stärks.
- 3) Antalet regionala ombud ändras från 4 till 3. Argumentet är dels att regionerna ibland har haft svårt att hitta fyra engagerade och villiga ombud, dels att det frigör ekonomiska medel. Eftersom antalet ombud inte är räknade i förhållande till regionernas storlek, tycks tre vara ett mer rimligt tal än fyra.

Utöver dessa ändringar strukturerades stadgarna också upp i tre delar som skiljer mellan 1) Författarcentrum som helhet 2) Författarcentrum Riks 3) De regionala författarcentrumen.

4. Mindre revidering samt övrig korrektur av stadgarna

På årsmötet 2023 fick Riks i uppdrag att se över och revidera följande paragrafer §1.3, §4,1 samt §6.1

Riks styrelse hänvisade frågorna till en arbetsgrupp som vid mötestillfället bestod av David Väyrynen (FC Norr), Erik Hirschfeldt (FC Syd), Per Starke (FV Väst), samt Riks ordförande Martin Engberg.

* Stadgegruppen föreslår att ordet "målsättning" ändras till ordet "ändamål" i paragraf 1.3.

* Stadgegruppen föreslår att ordet "med" ändras till ordet "via" i paragraf 4, eftersom avtal inte ingås med Författarförmedlingen. I övrigt föreslås inga förändringar.

* Stadgegruppen föreslår inga tydliggöranden kring paragraf 6, utan hänvisar till paragraf 3.4, som talar om att en medlem är en medlem så länge medlemsavgift är betald.

Utöver detta har två rena skrivfel upptäckts som rättats till

Felskrivning "suppelant" har ändrats till "suppleant" i del 2 §8.1

Felskrivning "ledmöter" har ändrats till "ledamöter" i del 2 §9.2